

NOTAT

19. januar 2012
 J.nr. 3401/1001-3680
 Ref.

Svar på spørgsmål fra Enhedslisten om besparelser

Spørgsmål 1:

Betyder aftalen om Landsbyggefonden, at energi fremover udgør et 5. hovedområde i Landsbyggefondens sager?

Svar:

Spørgsmålet er sendt til ministeren for By, Boliger og Landdistrikter, der svarer følgende:

”Med den forventede vedtagelse af L 27 her i december (fremrykning af Landsbyggefondens renoveringsramme) vil rammen være følgende:

Tabel 1. Forslag: Fremrykning af renoveringsrammer

Mia. kr. (2011-pl)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gældende ramme	5,1	4,1	3,6	2,6	2,6	2,6
Fremrykning	5,5	-1,5	-1,75	-0,75	-0,75	-0,75
Kickstart	10,6	2,6	1,9	1,9	1,9	1,9

Landsbyggefonden skønner, at ca. 1/3 af renoveringsrammen anvendes til energirelaterede arbejder. Den foreslåede fremrykning vil således også medføre en fremrykning af energibesparelser i ganske betragtelig størrelse.

Det ligger ikke i den indgåede boligaftale, at energibesparende foranstaltninger fremover udgør et nyt (5.) hovedområde i Landsbyggefondens renoveringssager.

I boligaftalen og regeringsgrundlaget (s. 67) indgår, at der igangsættes en undersøgelse af, om der i forbindelse med renoveringsstøtteordningen kan etableres en model, der giver Landsbyggefonden mulighed for at garantere for energibesparelser som led i renoveringsprojekter. MBBL gennemfører undersøgelsen i samarbejde med bl.a. den almene boligsektor, KL og relevante erhvervsorganisationer.

Endelig peges på, at finanslovsaftalen indebærer, at den nye støtteordning (fra 2013) for energirenovering af boliger (2 x 500 mio. kr. i 2013 og 2014) også vil gælde for lejere i alment byggeri.”

Spørgsmål 2:

Kan reglerne ændres, så det (fx for almene boligforeninger) gøres lettere og hurtigere at skifte fra naturgas til fjernvarme. Problemet i dag er, at sagsbehandlingen kan tage op til et år pga bureaukratiet og at naturgasselskabet skal godkende skiftet. Denne ”stavnsbinding” til naturgas besværliggør skift fra fossile brændsler.

Svar:

Som led i den energipolitiske aftale af 21. februar 2008 er potentialet for at konvertere fra individuel naturgas til fjernvarme blevet analyseret. Der viser sig at være et stort potentiale for energibesparelser og CO₂-reduktion, men også at det ikke altid vil være samfundsøkonomisk fordelagtigt, fordi konverteringen forudsætter etablering af fjernvarmenet på et tidspunkt, hvor de eksisterende naturgasnet stadig er fuldt funktionsdygtige, hvorfor det vil være et tab for samfundet, hvis de ikke længere finder anvendelse.

Der skønnes at være et potentiale i at konvertere fra opvarmning med naturgas til fjernvarme (med varme fra centrale kraftvarmeværker, industrier og affaldsforbrænding mv.), som svarer til ca. 100.000 parcelhuses opvarmningsbehov. Naturgasforbruget vil kunne reduceres med ca. 200 mio. m³ per år. Det vurderes at kunne medføre en CO₂-reduktion på godt 0,4 mio. tons per år. Der er tale om et groft skøn.

Det er imidlertid en forudsætning for konvertering, at der kan dokumenteres en positiv samfundsøkonomisk værdi, og at der kan opnås enighed om den kompensation, der skal ydes til naturgasselskaberne. Det bemærkes i den forbindelse, at naturgasselskaberne har indbragt nogle projektforslag for klagemyndighederne, hvis der er tvivl om en positiv samfundsøkonomi.

For naturgasselskaberne, der stadig har en gæld fra naturgasnettets etablering og skal afholde omkostninger til driften af nettet, er udfordringen, at de kun kan få dækket omkostningerne et sted, nemlig hos de resterende gaskunder. Når der i de næste 10 år foretages en betydelig konvertering fra gas til fjernvarme, belastes de resterende gasforbrugere gennem tariffene af endnu større afdrag på gælden, da der kort sagt er færre til at betale.

Bl.a. på den baggrund har det ved flere projekter vist sig vanskeligt at opnå enighed om størrelsen af økonomisk kompensation til gasselskaberne. Dansk Fjernvarme og naturgasselskaberne (HMN Naturgas I/S, Naturgas Fyn Distribution og DONG Gas Distribution) har drøftet, om det var muligt at nå til enighed om et fast kompensationsbeløb. Parterne har ikke kunnet nå til enighed om en frivillig aftale. Der er ikke nationale regler på området, hvilket skaber uklarhed og tidskrævende procedurer.

Da parterne ikke har kunnet blive enige om en frivillig aftale, kan der være behov for klare og nationale regler om kompensationens størrelse. Både gasselskaberne og Dansk Fjernvarme har ytret ønske herom.

Dette har ført til, at Varmeforsyningsloven blev ændret den 28. maj 2010, således at der blev hjemmel til, at naturgasselskaberne kan få kompensation.

Derudover gennemførte Energistyrelsen i løbet af 2010 møder med de tre naturgasselskaber og Dansk Fjernvarme om en mulig kompensationsmodel. Parterne kunne ikke blive enige, hvilket bl.a. bundede i gasselskabernes forskellige økonomiske forhold.

Energistyrelsen har på den baggrund udarbejdet et muligt kompromis. Dette kompromis – eller den model, der opnås politisk enighed om – vil kunne udmøntes i en bekendtgørelse, således at der kan blive dannet nationale regler på området.

Parterne bag energiforliget fra 2008 modtog i foråret 2011 en redegørelse om kompensationsmodellerne og det foreslåede kompromis.

Afslutningsvis bemærkes, at Energiklagenævnet den 5. januar 2011 har truffet en afgørelse om, at det ikke er muligt at opkræve en kompensation fra de tidligere gaskunder. Klagenævnet stadfæstede en konkret afgørelse om et konverteringsprojekt i Assens Kommune. Her godkendte Energiklagenævnet, at der ikke blev ydet kompensation ved konvertering til fjernvarme. Begrundelsen var bl.a., at projektet ville medføre generelle prisstigninger på kun 0,6–0,8 pct. i Naturgas Fyns område, hvilket ikke vil forrykke gasselskabers økonomi væsentligt.

Spørgsmål 3:

Hvorledes fungerer de særlige energilån som man bl.a. har i Østrig, hvor renten er lavere jo større energibesparelse lånet bruges til at gennemføre. Hvorledes kan en tilsvarende model indføres i Danmark?

Svar:

Østrig har indført ordninger, hvorefter der ydes statstilskud og statsstøtte til ydelse af billige lån til finansiering af energieffektivt og miljørigtigt nybyggeri og renoveringer. Ordningerne er forskellige i de enkelte delstater, og der har ikke været lejlighed til at lave en detaljeret kortlægning af støttesystemerne i de enkelte delstater.

Hovedprincippet i det østrigske støttesystem er dog, at der er udarbejdet et pointsystem, der tildeler en bygning point afhængig af den energimæssige ydeevne og overholdelse af andre miljøkrav. Afhængig af antallet af point, som en ny bygning eller en eksisterende bygning opnår i forbindelse med nybyggeriet eller et renoveringsprojekt, ydes støtte via en nedsættelse af renten eller afdragene til belåningen. I forbindelse med renoveringsprojekter i visse tilfælde endvidere tilskud. Støtteintensiteten afhænger af antallet af point – jo mere energi- og miljørigtigt, jo større støtte.

Regeringens udspil *Vores energi* baseres på andre virkemidler end dem, der anvendes i Østrig. For det første opnås energibesparelser i nye bygninger via fastlæggelse af strenge krav til nybyggeriet. Tilsvarende er det foreslået, at der skal ske en fremtidssikring af de energikrav, som eksisterende byggeri skal opfylde ved renoveringer.

For det andet er det i forhold til den eksisterende boligmasse valgt at skabe mulighed for direkte tilskud gennem ordningen for energiselskabernes energispareforpligtelse, ligesom der derudover med finanslovsaftalen i 2012 og 2013 indføres en støtteordning til energirenovering af eksisterende bygninger.

Derudover indgår det for det tredje i regeringens udspil til ny energiaftale, at der inden udgangen af 2013 fremlægges en samlet strategi for energirenoveringen af eksisterende bygninger.

Spørgsmål 4:

Hvorledes kan der politisk gribes ind overfor den løbende flytning af indtægter fra forbrug til faste afgifter – som betyder, at energibesparelser kun giver begrænset besparelse på energiregningen? Jo større del af energiregningen der er knyttet til forbruget, jo større motivation opnås til at gennemføre besparelser.

Svar:

I marts 2009 offentliggjorde det tværministerielle Tarifudvalg en analyse af tarifstrukturen i el-, naturgas- og varmforsyningen. Analysen behandler energileverandørers tarifiering af ydelser til slutbrugere i husholdninger og erhvervsliv. Den primære analyse omfatter konsekvenser af en tarifpraksis, hvor variable tariffer erstatter faste tariffer.

Det var udvalgets vurdering, at en omlægning af tarifstrukturen til fuld variabel tarifiering teoretisk understøtter ønsket om at opnå energibesparelser, fordi prisen på den sidst indkøbte energienhed bliver højere. Den marginale prisforhøjelse vil få den rationelle forbruger til at reducere forbruget af energi eller skifte til alternative energiformer.

Det var dog samtidig udvalgets vurdering, at en omlægning af tarifstrukturen vil give anledning til samfundsøkonomiske tab. De nuværende den eksisterende tarifstruktur vurderes således at være omkostningsægte, dvs. af den enkelte energiforbruger betaler sin andel af såvel energiselskabernes faste som løbende omkostningerne, hvilket ud fra en samfundsøkonomisk vurdering er hensigtsmæssigt.

I den forbindelse kan det også bemærkes, at en ændret fordeling mellem variable og faste tariffer vil påvirke incitamenterne til at udbrede fjernvarmenettet. Betales alle omkostninger eksempelvis i forhold til energiforbruget, vil det give en meromkostning for de forbrugere, der allerede er tilknyttet fjernvarmenettet, hvis der tilsluttes en ny kunde med et forholdsvis lavt energiforbrug, og hvis den nye kundes betaling for energi er lavere end de omkostninger, som fjernvarmeselskabet påføres som følge af tilslutningen. Med de nuværende omkostningsægte tariffer sikres derimod, at der er en tilskyndelse til at tilslutte yderligere kunder.

Spørgsmål 5:

Hvilke hindringer er der for at øge energibesparelseskraevne til elselskaberne – fx med 100 %?

Svar:

Regeringen foreslår i *Vores energi*, at energiselskabernes forpligtelser i 2013 og 2014 øges med 75 pct. i forhold til i dag, og fra 2015 med 100 pct. i forhold til i dag.

Formelt er der ingen forhindringer for at øge energiselskabernes forpligtelser med fx 100 pct. fra 2013, men hvis forpligtelserne allerede fra 2013 øges med 100 pct. vil det stille meget store krav til energiselskaberne, og der vil være kort tid til at tilpasse sig til en så markant forøgelse. Dermed er der en risiko for, at indsatsen bliver dyrere end nødvendigt, fordi det ikke er tidsmæssigt muligt at indrette systemer mv., så det sikres, at det er de mest omkostningseffektive energibesparelser, der gennemføres.

Derudover er der lagt vægt på, at de samlede omkostninger ved gennemførelsen af Vores energi indfases gradvist af hensyn til bl.a. virksomhedernes konkurrenceevne og husholdningernes økonomi.

Spørgsmål 6:

Er der foretaget evalueringer af el-selskabernes energibesparelsesindsats?

Svar:

Energiselskabernes energispareindsats indgik i den uafhængige evaluering af den samlede energispareindsats, som blev afsluttet i december 2008. Denne evaluering viste, at selskabernes indsats var samfundsøkonomisk omkostningseffektiv, dvs. at de samlede omkostninger inkl. brugerinvesteringerne var lavere end de reducerede energiudgifter. Energistyrelsen har i efteråret 2011 igangsat en selvstændig evaluering af energiselskabernes indsats, og denne afsluttes den 1. maj 2012.

Spørgsmål 7:

Hvilke tiltag skal gennemføres for at implementere differentierede elpriser og elektroniske målere hos alle forbrugere fx inden 2015, hvilke effekter kan forventes af en sådan indsats hvad angår energiforbrug m.m.?

Svar:

De store elforbrugere har i dag mulighed for at indgå elleveringskontrakter, hvori der indgår differentierede priser. De kan vælge mellem at købe el, der varierer i forhold til timepriserne på markedet eller forskellige fastprisprodukter, der varierer efter, hvilket tidspunkt af året aftalen indgås. Nettariffer, PSO betaling, afgifter, etc. indgår som en fast betaling, der ikke varierer.

På opfordring fra ministeriet vil nogle netvirksomheder inden for ganske kort tid inden for gældende lovgivning også begynde at udbyde differentierede nettariffer, som varierer i forhold til den aktuelle belastning i elnettet. I første omgang vil muligheden alene indbefatte de større forbrugere for at fremme det såkaldte intelligente elforbrug i dette segment.

Det grundlæggende princip i loven er, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse skal ske efter rimelige, objektive og ikke diskriminerende principper i forhold til de omkostninger, som de enkelte forbruger kategorier giver anledning til. Der er i Energistyrelsen igangsat en analyse af, hvorvidt lovens regler kan suppleres med en mulighed for at lave prisdifferentiering på nettariffer med tre specifikke formål, nemlig mere effektiv udnyttelse af nettene, forsyningssikkerhed og fremme af elbesparelser, for derved yderligere at fremme det

intelligente elforbrug og udbrede de differentierede nettariffer til at omhandle alle forbrugerkategorier.

Mindre forbrugere såsom husholdningsforbrugere kan ikke i dag i praksis købe elektricitetsprodukter, hvor prisen varierer over døgnet i forhold til timepriserne i markedet. Det skyldes dels, at de markedsregler og metoder, der er internationalt aftalt mellem de systemansvarlige virksomheder, ikke kan håndtere sådanne produkter for mindre forbrugere i større omfang. Dels at en sådan mulighed forudsætter, at forbrugeren har installeret en elmåler, der kan fjernaflæses og måle forbruget med timeværdier. Husholdningsforbrugere kan således i dag typisk kun vælge mellem forskellige fastprisprodukter, uanset at mange mindre forbrugere i dag har fået installeret en fjernaflæst timeelmåler.

Energinet.dk, Dansk Energi og Energistyrelsen arbejder på at udvikle et nyt markedsdesign, som vil gøre det muligt for almindelige husholdningsforbrugere at købe elhandelsprodukter, som varierer i forhold til timepriserne i en gros markedet, når de har fået installeret en fjernaflæst timeelmåler.

Det er imidlertid væsentligt at bemærke, at gevinsterne alene ved timeafregning samfundsøkonomisk og for den enkelte næppe står mål med de omkostninger, der er forbundet med opstilling af intelligente elmålere hos elforbrugere med et forholdsvist lavt energiforbrug.

Differentierede elafgifter gælder i dag kun for nærmere definerede forbrug. Der foreslås igangsat en større undersøgelse af tilskuds- og afgiftssystemet. I den forbindelse kan behovet for justeringer af det eksisterende system vurderes, herunder mulighederne for at sikre rette incitamentter til omstillingen til et grønt og fleksibelt energisystem.

Som det fremgår af regeringens energiudspil, agter regeringen at udarbejde en strategi for udbredelse af smart grid i Danmark. Strategien tænkes fremlagt inden udgangen af 2012. Strategien vil komme til at indeholde et overblik over forventningerne til behovet for forbrugsfleksibilitet og smart grid set i et tidsmæssigt perspektiv, herunder hvilke effekter forskellige tiltag kan have. Strategien vil komme til at indeholde et katalog over mulige tiltag og pege på konkrete initiativer på kort og mellemlangt sigt.

Spørgsmål 8

Hvorledes tænkes puljen til fremme af ny VE-teknologi forhandlet på plads?

Svar:

Regeringen foreslår i *Vores Energi* en række initiativer til at omlægge til vedvarende energi i el- og varmeproduktionen, herunder en pulje til fremme af ny VE-teknologi (store varmepumper, geotermi m.v.).

For store varmepumper tænkes på midler til demonstrationsprojekter for store varmepumper og for geotermi tænkes på midler til forundersøgelser af geotermiprojekter.

Regeringen vil i forhandlingerne komme med et oplæg til, hvilket beløb der foreslås afsat til denne pulje.